

rolig tale om det, hvorum vi ere uenige i selve Forslagene. Jeg vil gjøre en Sammenligning mellem denne Debat og, hvad vi havde en Debat om forleden Dag, Da vi forhandlede om Uvedelingen og Sammenbragningen af Forsvarsmidlerne, skulde Debatten, forekommer det mig, have været aabnet med den faktiske Tilstaaelse i Overensstemmelse med den trykte Rigsdagstidende, at saaledes stode vi dengang, men nu, da vi have faaet vore Modstandere med os og paa samme Standpunkt, vige vi tilbage til noget Andet, til et Uvedlingsstandpunkt, men vi gjøre det af de og de Grunde, og saa kunne vi forhandle om de Grunde og stemme derefter. Da var Debatten let overfuskelig, ganske som dengang, da vi talte om Winterstyrken. Dengang sagde man fra vor Side fuldstændig faktisk: Vi have tidligere vedtaget Forslag sammen med hinanden om Negtelse af Winterstyrken for Fodfolket, men vi gjøre her for at indbefomme en positiv Indrømmelse, og vi tro, at det er nyttigt og nødvendigt for Forhandlingernes Stykke. De saae, at dette Standpunkt, denne faktiske Forklaring, der er saa ren, som at 2 og 2 er 4, forandrede fuldstændig Debatten om dette Spørgsmaal til en blot og bar Debat om Sagen selv og ikke om det, der ligger bagved eller i Fortiden. Naar nu de ærede Herrer her havde sagt: „Det er meget rigtigt, vi have staaet sammen og vedtaget Forslag om Søværnet, der i mindst ti Henseender ere forskjellige fra det her Foreliggende, men i flere af disse Henseender ere vi enten gaade ind paa et Kompromis eller have vi opgivet vor Stilling for at naae en Fremgang i Forhandlingen“, — da var det faktisk rigtigt, og derom have vi været enige; vi have været enige om at gaa lidt videre i finantiel Henseende, end vi dengang gif. Men havde de ærede Medlemmer saa spøit til: „I een Henseende, og det i en Hovedhenseende, erkende vi, at vi fuldstændig have forladt vort tidligere Standpunkt, det vil sige, vi ere saa fuldstændigt, som man kan, gaade bort fra vort tidligere Standpunkt over paa Lovforslagets, nemlig med Hensyn til det Hovedpunkt, hvorum der er stillet Underendringsforslag under Nr. 16“, — da havde det faktiske Grundlag været rigtigt. — Da havde vi kun talk om. Grunden for og imod dette, og da havde Debatten været naturligere, sandere og lettere forstaaelig, end naar man, uagtet det staaar i Rigsdagstidenden Ord for Ord, som jeg har nævnt, fuldstændig vedtaget saaledes, dog siger: „Det er jo dog vort gamle Standpunkt“. Ja, man tilspøier endogsaa, at det, Folkethinget tidligere har vedtaget, er dyrere end, hvad man her foreslaar, uagtet det dengang blev belyst, at det var meget billigere, og uagtet det er bekendt, at, da der fra anden Side, specielt af det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3die Valgkreds (Dinesen), blev gjort gjældende, at det var dyrere, stod vor Ordsværer op og erklærede det for en komplet Misforstaaelse. Det

er denne Fremgangsmaade, jeg vil foreslaa dem at benytte ved Forhandlingerne, thi det er naturligt, at enhver enkelt af os kan noget forandre sin Anskuelse efter fortsat Overveelse af en Ting, det er naturligt, at, naar der er kommet mange nye Medlemmer i Rigsdagen med nye Indtryk og Erfaringer, kunne de have en ganske anden Tendents til at gjøre Dette eller Gint uden at være bundne af det Gamle. Det fortænker jeg dem ikke i, det finder jeg ganske naturligt, men jeg mener kun, at det, der er historisk, uomtvisteligt, som ikke selv ved den største Genialitet og Tungeferdighed lader sig bortveire, fordi de forte Kræft paa Papiret tale tydeligt, det skal staa uort. Jeg kan ogsaa meget godt forstaa den Betragtning, der siger, som saa: Vi maa vel blive liggende her inde til hen paa Forsonneren, men desuagtet ønske vi intet Udbytte af Rigsdagens Forhandlinger. Vi ere nu f. Ex. engang tilbørlig rede paa os selv, paa Stillingen, paa Ministeriet, paa det Hele, jo flettere Udbytte der kan blive, desto bedre, muligen kommer der da snarere noget frem; vi vide vel ikke saa lige, hvad det kan blive, men flettere end, hvad der nu er, kan det ikke blive, altsaa vi gjøre igunden en god Gjerning ved Intet at faae udrettet. Jeg kan forstaa en saadan pessimistisk Opfattelse, og naar man ærlig beskender den og har den Overbevisning, saa skal jeg ikke sige Noget dertil; Enhver maa forsvare Sit. Den anden Betragtning er denne, at man siger: Vi tro ikke, det er forsvareligt lige overfor de personlige Kræfter baade i Rigsdagen og i Administrationen, der skulle arbejde i det tunge Maskineri her, vi tro ikke, det er forsvareligt lige overfor Befolkningen i Landet, at vi benytte 7—8 Maanedes til Forhandling her, naar vi ikke loyalt gjøre vort Bedste, for at det bedst Mulige kan komme ud deraf; det er en anden Betragtning (Ufbrydelse). Jeg beskylde Ingen. (Ny Ufbrydelse.) Jeg vil ikke benytte et vist Ordspog, de Herrer kjende om Pibsten og visse Væfener, og derfor siger jeg udtrykkelig: Jeg beskylde Ingen; men jeg kan ikke gjøre for, om Nogen skulde føle sig ramt af Beskyldningen. Det bedst Mulige vilde det efter min Opfattelse være, om virkelig Anskuelserne uden at krænke Overbevisningen kunde bte sig saaledes mod hinanden, at der kom gode Love, om hvilke man kunde sige: Her er i Grunden ingen Anskuelse voldtagen; vel har den Entækte ikke faaet Sit, hveten fra den ene eller fra den anden Side, saaledes som han ønskede, men det Hele er dog, set i Belysning af alle Forhold, en rimelig og god Udgang, som Folket i Almindelighed hilser med Glæde. Jeg siger, at, om det bedst Mulige var noget Saadant paa det ene og det andet Omraade, tror jeg, at det var meget heldigt. Men det kan ogsaa være, at Forhandlingerne kunne føre dertil, at det bedst Mulige var: Ikke Love, fordi det ikke kunde blive Love af den Art, jeg her har skildret, men der-